

Vakatovototaki ni COVID-19

Na gauna cava me'u rawata kina e dua na veivakatovolei ni COVID-19?

- E tu vei iko na ivakatakilakila ni COVID-19.
- O ni sa [sotava tiko e levu na leqa ni tauvimate bibi](#) ka ko ni se qai sotava wale tikoga oqo e dua e tiko na nona mate na lewe ni mate ni COVID-19.
- O dua na veitaratara e vale se o sa sotava e dua na leqa levu se vakasigalevu vua e dua e tiko vua na COVID-19.

O cei e levu cake na leqa ni tauvimate bibi?

- O ira na tamata yabaki 60 ka qase cake
- Marama bukete
- O ira na Tamata Lewenivanua, Torres Strait Islander kei na Pacific Islander (mai na yabaki 35 ka sivia)
- O ira na tamata sega na nodra mate ni ulu, mate ni suka, mate bibi ni yatevuso, tauvimate ni yatevuso (*oka kina na oca bibi ka gadrevi kina na valenibula ena loma ni 12 na vula sa oti*), mate ca ni yalona se oqanimu, kenisa bulabula se malumalumu na nodra itotogi
- Eso na tamata e vakaleqai tu na yagodra oka kina o ira e vakaleqai tu na yagodra ka rawa ni vakaleqai na nodra yatevuso, utodra se tauvi ira mai na yagodra
- O ira na lewe ni iyauqaqa ni qaravi ni qase kei na vakaleqai tu vakayago
- O ira na tamata yabaki 18 ka qase cake era sega ni vaqaqai

Na veivakatovolei ni COVID-19 me'u na rawata?

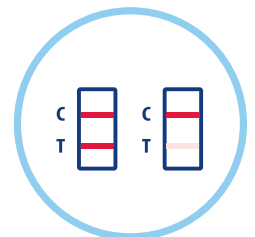
E **rua na vakatovotovo** duidui e rawa ni o raica kevaka e tiko vei iko na COVID-19. **E dua na vakatovotovo totolo** (RAT) o rawa ni cakava o iko kei na dua na vakatovotovo ni **PCR** (ucu kei na itilotilo) ka vakayacori ena dua na valenibula ni **vakatovotovo**.

- **Kevaka o rawa ni vakaleqai vakalevu cake ena dua na tauvimate bibi** e dodonu mo qai vakatovolea e dua na **vakatovotovo ni PCR**. Kevaka o sega ni rawata vakatotolo na vakatovotovo ni PCR, cakava e dua na vakatovotovo totolo ni meca (kevaka e tiko vei iko) ni ko waraka tiko na macala ni vakatovotovo ni PCR.
- Kevaka o **sega ni rawa** ni vakaleqai vakalevu cake ena tauvimate bibi, cakava e dua na vakatovotovo totolo ni mekena vakavo ke tukuna vei iko o nomu vuniwai mo vakatovotototaka na PCR.

Na cava me'u cakava kevaka me'u na vakatovototaka na bula dodonu ni COVID-19?

- **Kevaka e tiko vei iko e dua na macala vinaka ni vakatovotovo ni PCR**, kevaka sara mada ga e sega na kemu ivakatakilakila, e tiko vei iko na COVID-19. E dodonu mo muria na ivakasala me baleti ira na tamata era [vakatovototaka na veika vinaka ki na COVID-19 ka liutaka vakavinaka na NODRA itikotiko na COVID-19](#).
- Kevaka sa tiko vei iko e dua na vakatovotovo totolo ni **veivaqacotaki totolo e volai kina na macala ni Service NSW** ka muria na ivakasala me baleti ira na tamata era [vakatovototaki ira vakavinaka ki na COVID-19 ka qaravi vakavinaka e vale na COVID-19](#).

Kevaka e tiko e dua na leqa ni bula kei na gadrevi ni veitokoni ni vosa, qirita na **TIS 131 450** ka kerea na Health Direct e Tel. **1800 022 222**.